

Yttrande över Parlamentariska public service-kommitténs slutbetänkande Ett oberoende public service för alla — nya möjligheter och ökat ansvar (SOU 2018:50)

Inledning

Kulturrådet ska med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen verka för kulturens utveckling och tillgänglighet. Synpunkterna nedan lämnas utifrån detta uppdrag, i övrigt har vi inga synpunkter på utredningens förslag.

De nationella kulturpolitiska målen anger att *kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.*

Vi menar att public service-bolagen spelar en viktig roll i att uppnå dessa mål. Samtidigt är målens uppfyllelse centrala för public service möjlighet att verka och utvecklas. Vi delar utredningens bedömning att public service är en demokratisk nyttighet. Liksom konsten och kulturen utgör public service en central plattform för det öppna demokratiska samtalet. Och liksom för konsten och kulturen är det av stor vikt att värna oberoendet för public service och stärka dess förutsättningar att agera självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

Kulturrådets synpunkter på några av förslagen/bedömningarna

5.1.4 Det breda innehållsuppdraget bör bestå

5.1.5 Speglingsuppdraget

Kulturrådet vill liksom kommittén betona public service-bolagens särskilda ansvar för sådant innehåll som ger ett tydligt mervärde i förhållande till de kommersiella aktörernas utbud och att man genom sina respektive kulturuppdrag ska bevaka kulturhändelser, producera kulturprogram och tillgängliggöra konst och kultur.

Vi håller med kommittén om att public service måste ha utrymme att tillhandahålla både bredd och spets. Samtidigt måste en avvägning göras och vi anser att public service i ännu större utsträckning bör vårda ansvaret att tillhandahålla ett högkvalitativt och mångsidigt kulturutbud som vänder sig till hela befolkningen. De strukturförändringar i medielandskapet som beskrivs i betänkandet har också haft negativa konsekvenser för kulturjournalistiken och det är därför idag än viktigare att public service värnar kulturuppdraget.

3.3.2 Definition av kärnverksamhet

7.2.1 En möjlighet att beakta verksamhet på internet vid uppföljning av innehållsuppdraget bör införas

Kulturuppdraget anger bland annat att bolagen genom samarbeten med kulturinstitutioner i Sverige ska tillgängliggöra kulturhändelser för hela publiken. Om förslagen ovan stärker bolagens möjligheter att använda de egna plattformarna på internet skulle fler kulturhändelser kunna tillgängliggöras för en bred publik. Digitaliseringen har sänkt trösklarna för kulturaktörer runtom i landet att spela in kulturhändelser vilket öppnar för fler samarbeten mellan public service och kulturinstitutioner. Samtidigt är det av stor vikt att ett högkvalitativt och ibland smalare innehåll också ges utrymme i tablå, för att nå personer som inte aktivt söker upp sådana sändningar.

5.2.3 Public service i svagt bevakade områden

Vi menar att det är viktigt att inkludera kulturuppdraget i resonemanget; att även kulturbevakning, -kritik och -debatt stärks i områden och regioner med liten tillgång till kulturjournalistik.

5.3.5 Mer fokus på kvalitet i språkutbudet

5.3.6 Större flexibilitet för bolagen att välja plattform bidrar till ökad synlighet för utbudet

Vi delar kommitténs bedömning att det är viktigt att utbudet på minoritetsspråk håller en hög kvalitet. Samtidigt anser vi att public service även efter nuvarande tillståndsperiod bör sträva efter att kontinuerligt öka utbudet. Vår bedömning är att intresset hos de nationella minoriteterna för språkrevitalisering är på uppgående, vilket kan innebära en successiv ökning i efterfrågan av programverksamhet på minoritetsspråk.

Vad gäller bolagens möjligheter att sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser i fråga om programverksamhet på minoritetsspråk vill vi lyfta vikten av att bolagen samverkar på alla relevanta nivåer i detta. Att bättre vägleda användarna till utbud på minoritetsspråk hos andra bolag är bra, men det är centralt att alla bolagen involveras i samrådsprocesser med nationella minoriteter. Vår erfarenhet av att arbeta med att främja nationella minoriteters kulturverksamhet är att frågan måste prioriteras genom resurser samt dialog med, och inflytande från, nationella minoriteter för att nå framgång.

Vi delar kommitténs bedömning att en större flexibilitet för bolagen att välja plattformar bör bidra till att öka utbudets synlighet.

5.2.5 Fokus på ljud respektive rörlig bild i nyhetsverksamheten

Ur ett funktions-/tillgänglighetsperspektiv vill vi framhålla att text är ett viktigt komplement till ljud och bild. Möjligheter att i eget tempo tillgodogöra sig nyheter på flera sätt ökar användbarheten i tjänsterna för personer med funktionsnedsättning.